

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA
Aquest número 10 cts. per tot Espanya
 NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
 (Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
 TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona cada trimestre. ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

La pau no regna a Síria

Quan els comunicats de l'alt comandament francès a Orient diuen que a la vall del Líban la tranquil·litat és completa, no reflexen amb exactitud la realitat. I utilitzem aquest eufemisme per no afirmar amb cruïda un xic cruel que diuen mentida.

La veritat de les notícies, que respecte de Síria ens vénen de França, la posen de relleu alguns fets recents.

La Premsa francesa va, en efecte, assegurar que el Soldà El Atrache, cabdill de la rebel·lió drusa, era mort.

Doncs, bé: El Atrache disfruta, per ara, d'excel·lent salut.

Dies enrera es va fer córrer la notícia de què drusos i libanesos, cansats de sofrir derrotes, havien tirat les armes i demanaven la pau.

I bé. Això també és un canard, un infundit groller.

Jamaal Rusein, corresponent periodístic a Jerusalem, persona imparcial i neutral en la lluita, comunica qual és la vera situació a Orient.

No hi ha pau a Síria.
 No han estat els rebels batuts.
 No ha mort el Soldà El Atrache.
 No deixen les armes els drusos i no està la rebel·lió sufocada.
 No són colles de bandejats les que hostilitzen les forces franceses.
 A Damasc no hi ha seguretat.
 El ferrocarril Damasc-Palestina no funciona normalment.
 Han estat atacats, fa pocs dies, Hons i Hama.
 Un fort destacament de senegalesos i altres tropes colonials, va ésser copat a Nedaha.
 La mateixa capital del protectorat ha estat mantes vegades en perill i ara mateix no està segura.
 Així ho confirmen també despatxos de Beirut.
 La pau, en suma, no regna a Síria.
 La gestió d'Henri de Jovenel no és gaire més afortunada que la d'en Sarrail.
 L'Orient, avui com ahir, és el gran interrogant, és el mal somni del món.

PER TELEFON

Quina llástima que per telèfon no es pugui veure el que parla;

“El gris i el cadmi”

Tenim a les mans un llibre d'en Josep Maria Junoy, que duu aquest títol suggestiu: *El gris i el cadmi*.

El gris i el cadmi són les tintes més remarcables del nostre cel, del nostre paisatge? Són les tonalitats de la nostra ànima, del nostre horitzó interior?

Per la compenetració que hagi assolit amb la natura, pel sentiment que d'ella tingui, apreciem nosaltres l'obra d'un escriptor.

Un artista no és un *animateur*? L'art no és una efusió amorosa?

Doncs animar ço que té ànima no és cap mèrit. La qüestió és infondre esperit on no n'hi ha, trobar la imatge divina, la flama immortal, l'alè creador on són més entafurats, en els còdols més arrossegats del carrer.

Amanyagar una dona, sentir l'escalf de la femella, no és gaire difícil. Agenollar-se davant les obres mestres de l'omnipotent, és molt natural.

Però sentir aquest mateix erotisme, aquest mateix èxtasi davant de les gotes de la pluja o de les fulles d'una olivera o d'un garrofer, ja no és tan comú.

Insistim, encara que ens fem pesats.

Qualsevol acaronar un infant, una flor, una pubilla. Però posar-se en erecció davant d'un núvol, d'una barca vella, de la sorra de la platja, costa una mica més.

Els clàssics no tingueren un sentiment pregon del paisatge.

Per a molts d'ells la terra, el mar, els arbres, les plantes quasi bé no existeixen.

Potser és Virgili l'únic que s'entendria davant de les abelles i dels pàmpols de la vinya.

A Horaci, a Anacreó i als demés berratsos de la helenitat i la llatinitat clàssiques, dels ceps no els interessa més que la sang,

de la vinya no els plau més que la primera síl·laba, no els hi agrada més que el vi.

Els romàntics, encaparrats amb les seves melenes, no se'n adonaren tampoc de què, ademés dels seus cabells i de les seves barbes, hi havia al món altres boscos, altres frondositats.

El sentiment de la natura és modern.

En el savi Buffon, en el vegetarià Bernardí de Saint-Pierre i en el pobre Víctor de Laprade aquest sentiment encara és retòric.

A Castella el misticisme del terròs tot just acaba de néixer.

En l'autor d'*El gris i el cadmi* aquesta emoció assoleix plena maturitat.

Potser és que el paisatge castellà és tràgic i el català líric, i aquella modalitat costa més de copsar.

El cert és que en Josep Maria Junoy ens dona una sensació de la natura, que no traspua en cap escriptor cervantí.

Per a Josep Maria Junoy el paisatge no té solament cos; té ànima. No és únicament línia i color. És també harmonia, vibració, moviment, dinamisme, vida.

No hem dit que un artista és un cercador, un creador de vida?

Doncs, si en Josep Maria Junoy sap fer estremir el fang, sap humanitzar-lo i espiritualitzar-lo, és que ens trobem davant d'un gran elegit de la Bellesa.

ANGEL SAMBLANCAT.

COSES DE LLOPS

Que llops amb llops no es mosseguen segles fa que és sapigut;

ja va dir-ho Zarathustra, que era un filòsof de lluc,

i Esopus va repetir-ho,

un faulista saberut

que feia parlar les bèsties amb un talent gens comú.

Quan hi ha dos llops que es disputen un presa, és ben segur

que si pels dos hi ha teca,

arribarà el cas perdut

de què els dos d'acord es posin per a cruspír-se-la junts.

Comencen per ensenyar-se

les dents, traient foc pels ulls;

se'ls posen els pèls de punta,

udolen que el bosc retruny,

i algun cop fins pot ocórrer,

si es tracta de llops tossuts,

que arribin a mossegar-se,

emportats pel seu enuig.

Mentrestant, pensa la víctima:

—D'aquest tripijoc, qui en surt?

Sia qui sia el qui triomfi,

jo sí que hauré ben rebut!

Ço mateix és el que passa

amb els anglesos i els turcs

per veure qui pot cruspír-se

la tallada de Mossul,

encara que tot fa creure

que s'acabarà l'embull,

partint pel mig la tallada

i —Aquest per mi; aquest per tu!

Ja no hi haurà més disputa

en cruspír-se els talls molcuts.

Res ensenya com l'exemple

del mal obrar que bé surt:

Mussolini, que és un home,

que es veu que no té pa a l'ull,

recordant-se que sa terra

és d'aquell poble robust

que va alletar una llopa,

en sa infantesa, ha cregut

que bé podria arriscar-lo

a fer de lloparro intrús

per les terres de la Líbia,

i en un moment oportú

pescar alguna colònia

de rendiments ben segurs,

tot fixant-se amb l'Abissínia,

que és una presa de l'u.

Però Anglaterra que vetlla

perquè els pobles pel seu gust,

puguin lliures governar-se,

prenent un gesté farruc

li ha dit: Mestre, aneu amb compte,

i si decàs... part hi vull!

Res, dos llops més que somnien,

si el que pacten bé els hi surt,

fer dues parts, de la presa

que se'ls mira de reull;

car, sempre, ha criat a casa lleons dels més revinguts, d'aquells de l'Etiopia que domar ningú ha pogut, i als quals la llopa romana no els pot donar cap ensurt, ni enquimerar-los les tretes arriscades de Jhon Bull. els llops, veient-se insegurs, udolaran una estona i, acabat... Amén Jesús!

FLOK.

Cabrioles liberals

Els catòlics mexicans han dirigit una protesta al president de la República, senyor Calles, per haver decretat l'expulsió dels sacerdots estrangers.

Els catòlics mexicans i els que no ho són, titllen l'actitud del president de la República, de persecució al catolicisme, a lo que replica el president, que ell, es limita a fer complir les lleis dels avis referent a les ordres religioses.

En el document hi van exposades una colla de raons que tenen, com quasi totes les raons, el seu pro i el seu contra, perquè com a filles del pensament de l'home no han arribat de bon tros a assolir la virtut de definició exacte o per millor dir, de veritat absoluta.

Hi han, però, apel·lacions de tal mena, en el referit document, que hom no té més remei que recollir, de les que tot individu n'hauria de prendre bona nota, d'una manera especial els mateixos catòlics, els sacerdots i el cap de l'Església Apostòlica, Catòlica i Romana.

"Queremos sencillamente que se respeten nuestros derechos", diu al començ d'un paràgraf. Si es refereix al dret de pensar en catòlic, de practicar els principis de la doctrina cristiana (cosa ben poc corrent), o de qualsevol d'altre, tots hi hem d'estar d'acord, i si el president Calles no hi estés, ens atreviríem a dir-li que és un mal liberal. No volem ara disculpar-lo ni fer-nos ressò de les raons més o menys legals que hagi tingut per a manar una neteja semblant. Com a liberals no ens fa res caure per carta de més.

Els catòlics parlen de dret. Fan apel·lacions al dret. Visca! Això és per nosaltres, l'aspecte més transcendental de l'incident.

L'apel·lació al dret de pensament, d'expressió i fins d'instal·lació i permanència en territori mexicà de les ordres religioses compostes d'estrangers, feta pels catòlics, és un fet que hauria d'ésser gravat en marbre i fixat per totes les cantonades, perquè se'ls fés així present que implica el seu dret, el deure de respectar el mateix dret a evangelistes, protestant, cismàtic - grecs, mahometans, budistes, ateus, politeus, i a tota la gama del pensament humà.

Si fos senzillament que el Govern mexicà es negués al reconeixement de la llibertat de sentiment, de pensament i d'expressió, clamarien en contra d'ell, a ésser possible, tots els perseguits per l'església romana, en nom del catolicisme i en representació de Crist, pels tribunals de la inquisició nomenada santa. Clamarien en contra tots els pobles arrassats, esmicolats, i aventats pels soldats de la fe. Tots els mils i mils d'éssers a qui s'ha pretengut vèncer més que convèncer; tots aquells a qui d'una manera cruent o contundent se'ls ha volgut fer virar l'enteniment; se'ls ha volgut fer entrar en el regne del Senyor a empentes com en una quadra, o a bocins com en un departament d'embutits.

Si jo tingués prou prestigi i força moral per inclinar l'ànim de la gent, proposaria que tothom es dirigís al Govern mexicà, demanant que fossin respectats en llurs drets, sense traba ni mesura, tots els catòlics, sacerdots o no, nacionals o estrangers. Que pogués haver-hi una trona a cada cantonada per a predicar a qui volgués parlar-se a escoltar, i que a canvi d'això i tot el demés que pogués entrar en el concepte del dret, i de la llibertat més vasta, els catòlics, l'església catòlica, s'obligués a respectar a els demés el mateix dret; que renunciés a perseguir als qui es valen d'altres conductes

per a comunicar-se amb Déu, d'altre llençatge per a parlar-hi. Que condemnés el seu passat ple de sang i el seu present opressor; que en les nacions on té influència, practiqués la tolerància que demana, a la més petita cosa on no n'hi té, inaugurant, així, una era de tolerància, un període de tranquil·litat que no ens ha deixat provar encara. No tinc, però, aquesta influència ni aquesta força moral que cal per inclinar l'ànim de la gent. De tal manera és així, que tinc per segur que els mateixos catòlics que ara es lamenten d'aquesta manca de respecte al dret, els mateixos que es queixen de què per tractar-se d'ells no es faci la vista grossa, serien els primers en negar-se a la demanda.

Es clar, doncs, que les coses seguiran encara de la mateixa manera.

Els sacerdots demanaran llibertat on no la tinguin per imposar-se, i desllomaran a cops de creu als qui parlin de drets, de llibertats i demés músiques celestials on tinguin acaparat el monopoli del poder, del privilegi.

L'arquebisbe de Mèxic, obligat a declarar, ha començat per dir que de ço que ell feia, només en tenia de donar compte a la terra, al Sant Pare i a Déu, en el cel.

"Daràs a Déu el que es de Déu, i al Cèssar el que sigui del Cèssar", va dir Jesucrist, però aquí hi ha discrepància en la interpretació a reconeixement del Cèssar de la paràbola. Per ells sols hi ha Cèssar quan el ceptre està a les seves mans.

L'Evangeli entra a les ànimes pel conducte del fuet, com la lletra, segons un aforisme castellà, amb sang. Quan les persecucions vénen de part dels que s'han plantat d'intermediaris entre el cel i nosaltres, el torn, la roda, l'oli bullent, el calaboc i demés instruments evangelitzadors, són com si diguéssim pa beneït. Mes si la traba més lleu, la ratlla més insignificant s'oposa al seu pas, es fa precis clamar i reclamar al furor dels homes en nom del dret, i a la ira de Déu en nom de l'únic principi, la única veritat indiscutible i incontravertible: la seva.

AMADEU ARAGAY

El que espera la redempció dels redemptors està ben fresc.

LAGARDELLE

Opinions sobre les provatures del doctor Cardenal

Un pobre casat.—Encara en falten més de sàtirs?

Un religiós.—Déu del cel: Féu que per passejar a la llum la seva desmesurada ambició, els surti una arracada al front o al cap del nas.

Un home a mitges.—Un, dos, tres, ahora va bien.

Una dona de les moltes.—Només ens faltava això. Rosegar vellúries amb brutalitat de jove.

Un que ho ha provat.—Només em temo una cosa: que em torni calb d'allí.

Un pollo.—Home, no hi ha dret que els drapaires tinguin tanta salida com els sastres.

Un antifeminista.—Llaor al gran inventor! Ara sí que el feminisme pot plegar el ram.

Una senyora decent.—Solament no fagin com els micos del Parc.

Una estadista.—Fins ara ens en tocava una tercera part. D'aquí en endavant, el tindrem senceret, quan menys.

Un naturista.—Això de forçar la llei natural és un crim que s'hauria de punir.

Un novel·lista o dramaturg sense talent.—Quants assumptes se'ns presentaran ara cada dia!

Un savi.—No sé de quin costat girar-me. Em passa el mateix que amb una obra d'en Pirandello i otras yerbas.

Una iaia.—I a nosaltres, Senyor, qui ens ha d'aixecar... de terra.

A. BALDRIS NIN

PANORAMA INTERNACIONAL

Mussolini

LA POR

Rússia i Alemanya negocien un tractat. L'Anglaterra es desespera. On anirem a parar? La cosa és lògica. Des de fa més d'un any que l'Anglaterra ha declarat la guerra a Rússia. Guerra pacífica, sí, mes guerra de fons. L'Assemblea de Gènova era tota dirigitada contra Rússia: es cercava el seu aislamiento. Davant del fracàs de la Societat de Nacions per a l'admissió de l'Alemanya, Rússia es pronuncia... I les intrigues continuen. Com es definiran els blocs per a la propera guerra?

L'acció de la diplomàcia mundial és més intensa que mai de la vida. I quan la diplomàcia acciona..., és qüestió de tenir por.

L'HOMME FUNEBRE

Aquest apellatiu fou donat a Poincaré per un periodista francès. Poincaré no feia altra cosa essent president del Consell, que inaugurar monuments als morts a la guerra, a fi de poguer discursar. La setmana passada encara ha reincidit: un altre monument als morts, una altra xerrada. Un periodista intercontinental fou la clau d'un enigma: ...veu's aquí perquè *La Vanguardia* l'ha escollit per a col·laborador.

A. PENA.

La Plaça de Catalunya

Cada dia anem més perduts. I cada dia el senyor Nebot sap menys el que es fa en la seva Plaça de Catalunya.

L'altre dia el senyor Nebot digué a un periodista que el seu projecte havia estat profundament modificat; i l'endemà l'alcalde, en una nota oficial, negà que sofrís cap modificació. El senyor Nebot digué que es suprimien els grups escultòrics; l'alcalde digué que hi anaven.

Com estem? Es evident que el senyor Nebot fa la Plaça de Catalunya: improvitant, però això és una miqueta massa. Es la tercera vegada que el senyor Nebot diu una cosa i l'endemà ho desmenteix. Què passa?

Totes les grans coses es fan així.

El raid

El raid aeri és una cosa que està a l'ordre del dia arreu del món. Per tot es fan raids, més o menys interessantíssims. Els més importants de tots són els raids transpolars que fan alhora Amundsen, en dirigible, i Wilkins, en aeroplà.

El raid espanyol Madrid - Manila té també una bona importància.

Dels tres avions, dos van amb una següetat magnífica. Tot marxa esplèndidament i eis aviadors s'aturen en els llocs de descans les hores justes establertes abans. Es llàstima que el capità Martínez Esteve no estigui a l'altura dels seus companys; de totes maneres, tot planyent en el fons del cor la mort dels dos aviadors anglesos, ja és prou motiu d'alegria que el capità Esteve i el mecànic Calvo hagin estat retrobats.

La pornografia

Els "music-halls" del Paral·lel segueixen tancats. La mida ens sembla molt ben presa i digna de tot elogi, ja que, encara que nosaltres no siguem dels que passen el dia picant-se el pit, creiem que la pornografia no deu tolerar-se ni pública ni privadament. La pornografia és immoral perquè és lletja i és estúpida.

Ara bé, ¿per què no es prenen les mateixes mides amb certs salons freqüentats per gent aristocràtica, on la immoralitat és tan manifesta com en els "music-halls" del Paral·lel, clausurats per ordre governativa?

Un èxit d'en Lluís Capdevila

El divendres de la setmana passada fou estrenada al teatre "Nuevo" una sarsuela del nostre benivolgut amic i company Lluís Capdevila, que assolí un èxit sorollós, extraordinari, magnífic.

Des del dia de l'estrena les funcions són vers aconceïments i el públic no es cansa d'aplaudir i fer repetir les sardanes i els números de música que exornen els dos actes de la peça.

Es titula aquesta *Cançó d'amor i de guerra* i és un bonic episodi ocorregut a Vallespir al temps de la Revolució Francesa.

El moment i el lloc són aprofitats pels autors per a intercalar en l'obra balls, cançons i corrandes molt saborosos.

Resumint, *Cançó d'amor i de guerra* és una obra artísticament ben rodona i ideològicament ben catalana i ben liberal.

El triomf, doncs, és merescudíssim. Felicitem als autors.

Ens escriuen els estimats amics nostres i ens diuen que estan tan contents i tan animats. Veritablement, una estada al camp prova a tothom. Ja se'l mereixien aquest descans els nostres amics.

Ens en alegrem de veres.

Han sortit de Barcelona, amb vacances, molts polítics i prohoms de la dreta. Bon viatge!

A Verdú la fira de bestiar s'ha vist molt animada.

Hom ha creat a Itàlia una condecoració nomenada "Ferida de la revolució feixista". Que li donguin a la vídua d'en Matteotti.

Els rètols de les comunes

En una comuna d'estació, potser la de Vilassar, hi han aquests rètols que destrien els departaments:

HOMBRES MUJERES

Veieu? Uns indicadors així se'ns fan simpàtics. Són uns indicadors populistes o comunistes, als que tothom pot aspirar; perquè gairebé ningú ignora, per poc que s'hagi palpat, el si és home o bé dona. No es pot dir el mateix quan destinen les comunes a *Señoras* i *Caballeros*, perquè mai es sap amb justesa on acaba Sanxo, el fart d'allí, i on comença don Quixot. Sempre hom corre el perill de ficar-se en una zona vedada. Nosaltres mateixos, ai!, sempre tindrem el dubte de si ens manca alguna cosa, per ésser *caballeros*, o bé ens en sobra. Això de trobar dividida la humanitat en castes, no ho trobem just, perquè es presta a confusions i equívocs.

Aquesta impossibilitat de classificació fa que, dels personatges que es fiquen als departaments per a *señoras* o *caballeros* algun s'hagi errat de camí, i hi hagi deixat del seu pas per tals llocs, unes petjades ben eloqüents...

ARSELFI

Infidelitat

Un espiritista ha denunciat la seva esposa per infidelitat. Diu que a les nits li falta amb el seu primer marit, mort anys ha. Cada nit torna el seu esperit i passa l'estona amb l'esposa.

Troblem molt graciosa la infidelitat. No entenem res d'això de l'espiritisme. Però ens sembla que nosaltres no podríem fer res amb u nesperit sense cos. Potser pels espiritistes l'esperit pren forma i dimensions i arriba a ésser sòlid. Si arribéssim a esbrinar això, ens fariem espiritistes i gaudiríem totes les dones que volguéssim.

Els rics

Un home, un particular, va pagar doscentes cinc pessetes per tres lliures de llagostins.

Se'ls va poguer menjar amb tranquil·litat? Creiem que no. Cap home de consciència, cap home honrat de debò, pot menjar-se doscentes cinc pessetes de llagostins—tres lliures!—quan hi ha tanta fam, quan hi ha tanta misèria, quan hi han tants obrers sense feina, quan hi han tantes boques que no poden dur-se un mos de pa a la boca!

Pagar doscentes cinc pessetes de tres lliures de llagostins, és robar al pobre, al que no pot menjar!

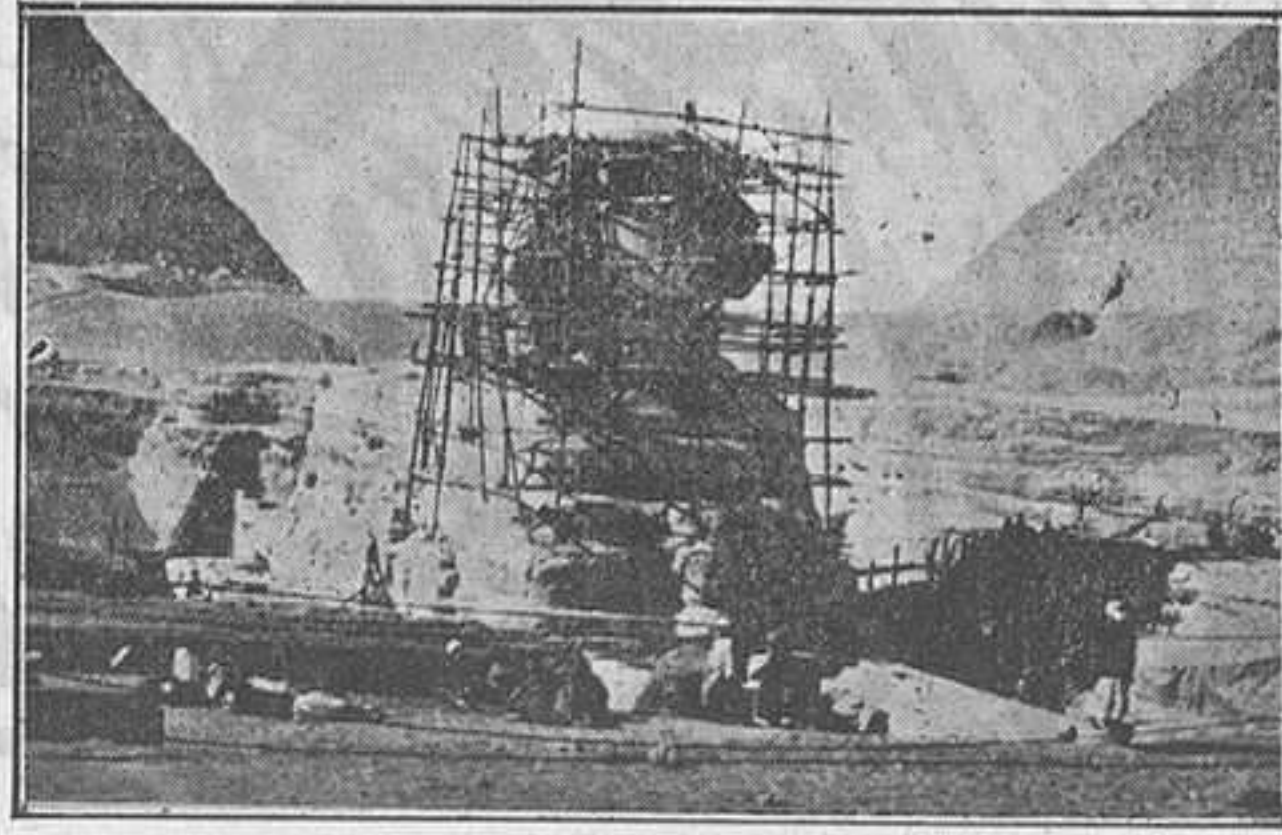

El fiscal demana pena de mort contra una processada per "parricidio".

Al "tanto!" Que hi ha molts "parricidios" que no són més que "perricidios".

A Alemanya s'han declarat en vaga les parteres.

Ara serà quan naixeran més infants.

A L'ESTRANGER

A Egipte refan l'esfinx de Cheops. A Espanya també ens cuidem molt de la conservació dels nostres edificis.

Per l'autoritat governativa ha estat ordenada la recollida d'"El Aprendiz", una narració del nostre company Angel Samblancat, que ha publicat, en el seu primer número, "La Novela Roja".

Caillaux ha pronunciat un discurs molt radical.

Després de la seva darrera actuació al Ministeri d'Hisenda, a Caillaux més li val callar.

"El Diluvio" demana l'indult de Vidal i Planas.

"El Progreso" el de Ferràn Torroella.

Nosaltres el de Vidal, el de Torroella i el de "Shum".

S'ha constituït una lliga europea de defensa de la llibertat.

Veurem si aquesta lliga és una lliga-cama més.

EL PRESENT NUMERO HA ESTAT REVISAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

L'arribada del vencedor.

UN TROS DE PAPER.

Hay versos... El autor del libro es andaluz y hace posonar danza con amansa. ¿Será travieso?

Y hace hablar al Crimen ¡vaya le saca a la escena y le hace decir:

«Al llanto condenado, «sin dicha ni solaz, «venganza solo busco «blandiendo mi puñal. «Muer a mis manos «la humanidad.»

No dice mas, pero bastante dice. El Crimen, solo busca venganza ¡tomal y muy bien que le gusta al público ver como se delme a sí mismo el horrible personaje.

Ya han salido la Usura, el Juego, la Moda, el Lujo, el Crimen... El año nuevo pone mal gesto y el viejo le dice:

«¿Tan poca cosa te asusta?»

Al oír esto cualquiera creeria que van a salir Sodoma y Gomorra ó Siete generaciones de Lucrecias Borjas, ó una de esas enormidades que escandalizan... en el teatro; pues aquí del ingenio del autor: despues sale la Policía Urbana (eso, eso es trascendental), y Velazquez y Murillo escandalizados de la exposicion de Bellas-Artes, y un Ciego, cantador callejero, y la Noctua y los periódicos.

No, cuando en la Revista se le carga la mano á alguno... Que lo digan los novelistas; que les pone... ¡y cómo se rie el público!

Porque el autor tiene razon: las novelas deben moralizar. En efecto: ¿qué moralidad puede haber en una novela que se llama, por ejemplo, La Mujer Adúltera? Si se llamase Edipo, podría explicarse en ella cómo un hijo mata á su padre, se casa con su propia madre y tiene hijos de ella; pero llamarse un libro La Mujer Adúltera... Palo y sátira fina; fina, fina, que penetre!

¿Pues y á los autores de comedias? ¡Cómo les pone! Por boca de Calderon les dice que hoy se escribe mucho en tonto (chúpense esa) que se vende mucho papel al peso; que... en fin, ¡si aquello es una continua sátira!

Así no tiene uno mas que mirar á los que se rien, para conocer que la Revista es no delo que hoy se escribe, sino de lo que en tiempo de Calderon se escribia.

Entonces ¡es claro! ¿cómo habia de haber malos autores? La instruccion, la decencia, eran patrimonio de todos; las universidades abundaban; la comunicacion entre los pueblos cultos era frecuentísima y además... poseiamos las Américas y estábamos poseídos de los espíritus malignos. Entonces, que no se escribiera en tonto, Calderon mismo decia:

«Nace el pez que no respira.»

La física tenia por base los cuatro elementos. La química, no existiendo, no nos habia podido distraer de los estudios teológicos; veneráramos á Sanchez; queríamos brujas; despreciamos villanos ¡oh que tiempos aquellos! ¿cómo se habia de escribir en tonto cuando de cada mil no sabia escribir uno?

Peró nosotros ¿quién nos manda meteros...? Ah ¿no sabe V? hay una burla del banco... es de lo que mas gusta al público. Verá V.: sacan un banco... y está cego. ¡Aquí de risas! El público se admira de sí mismo al ver que con

su sola agudeza ha comprendido que allí hay burla del Banco de España, y los concurrentes ¡angelitos se miran unos á otros como diciéndose: yo la he calado antes que ustedes.

Aquel trozo es de lo mas aprovechable. Cada palabra es un saetazo.

¡El banco está sucio ¿y qué hace 1864? trae un rabo de zorra para limpiarlo. ¿Rabo dijiste?

Apenas lo divisa el espectador, salta exclamando: ¡es la cola, es la cola de Banco! y tras esto, otro despetamiento de risa.

Aristarcos hay que encuentran tirado de los pelos el sacar un rabo para quitar el polvo de un banco; pero, ¿no les han dicho ya mil veces que la revista es fantástica?

Lo mismo que cuando el niño 1865 no quiere sentarse porque no ha podido limpiar el sudoroso polvo. El padre le replica que no importa aquella suciedad estando limpio por dentro. ¡Oh alusion de rechupete! no es esto mas delicado que el mismísimo merengue?

Ello habia que soltar el chiste nuevo, llamante, de que el banco de España no tiene dinero. Pues ¿qué medio mas ingenioso decir de un banco para sentarse que ya está limpio por dentro?

Yo no sé qué es lo de dentro de una tabla; peroso no me importa á mí ni á nadie: el caso es que el público imagine que allí hay una gracia y que él la ha adivinado; que así se rie el doble.

Así sucede cuando salen los periódicos... por que salen hasta los peiódicos. ¡Oh aquello ya es lo sublime!

Cada uno es de distinta opinion... mire V.: esto por sí solo ya produce el mas inquieto cosquilleo en cualquier hipocondriaco.

En seguida unos dicen que están cesantes; otros que hay crisis; otros que no... yo que soy sensible á lo cómico, me moria de risa viendo á los espectadores que aplaudian frenéticamente la retahíla interminable de sales.

Y aquello no tenía nada que ver con lo que seguia. Tocóle hablar á la Correspondencia; escucha cómo los diarios; pero apenas dice este periódico de sí mismo que su lectura es insípida, y su contenido informal y soporífero, sus colegas se irritan y le tratan de embustero y de trapalón.

Lo natural era creer que los periódicos dijeran á la Correspondencia que tenia razon en tratarse de aquel modo; pues no señor: la pieza es fantástica y el autor, que no pierde de vista esta condicion, lo hace al revés de la verdad para no engañar al público.

¡Vaya! y el público hace repetir la escena de los periódicos.

Le gusta tanto el ingenio con que está presentado aquello de la diversidad de opiniones... ¿pues no le ha de gustar? ¿No merecen el sagrado castigo que el autor les impone los hombres, que al crear un periódico, sustentan allí su opinion en vez de dejar la suya y salir en defensa de las agenas?

Duro, duro en los periodistas. ¡Bribonazos! que en vez de hacer revistas fantásticas y cómicas y líricas y bailables se entretienen en opinar. ¡Opinar! Si que nos divertiríamos los Domingos por la noche oyendo cantar á Parreño y á García, si anduviéramos opinando por el mundo!

Por fin, despues que ingeniosamente han salido todas esas y otras figuras por un bastidor de la izquierda y se han entrado por uno de la

derecha, el año 1865 desesperado de ver que hay partidos y periódicos, y lujo y miseria, y crimen y ciencia, y banco, dice que resuelve aceptar su situacion y que «quemara su nave»

Creo que tambien se rie el público de esta frase y es porque debe saber lo que vale ¡dichoso él!

Cada espectador se va satisfecho por su parte, viendo que se ha aplaudido una Revista que él tambien sabia escribir.

Le han dado un castellano cómo el que él hace; le comunican los chistes que á él suelen ocurrírsele, le dicen que en otro tiempo todo iba mejor, y esto en particular, hoy que lloran por conventos los que compraron sus deshechos, es de lo mas simpático que puede decirse á los que nacidos de alparateros calzan charol, gracias á que todo ha ido peor de dia en dia.

En resumen, soy del parecer de los droguesos: si una obra literaria gusta al público, es buena; si no, no. La revista hace reir, luego ya está juzgada.

Y lo que es hacer reir... vamos: allí la dición, el ingenio, los recursos, la inocencia, las razones, todo es cosa tan de risa que... vaya V. á verla, vaya V. á verla y sino quiere estar en ridículo, riase muchísimo con la pieza ó con los que la aplauden: lo mismo dá... X.

Lo periódico que ab lo modesto titol de «El siglo XIX» se publica en Barcelona, diu en el seu número del dia 16: «El Sr. Camprodon, de quien tan buenas cosas se prometian los amantes de la literatura, se está echando a perder.» No creyem queis amantes de la literatura esperin res del Sr. Camprodon. Tot lo que podia donar, ja ho ha donat.»

«Y todo por el afan de echarse a ganar algunos cuartos, segun aseguran malas lenguas.» Encara que axó no es castellá del siglo XIX, ni de cap siglo, demho per entés. Los redactors del tal periódico, deuben treballar per las ánimas del purgatorio.

«No podemos acostumbrarnos a verle escribir piezas en catalán.» Axó si que es deixar anar las paraulas con ls ases los... Es dir, que perquè una cosa está escrita en catalá ha de ser dolepta. Per dir axó s'ha de ser molt ruchi.

«Esto debe dejarse a Pitarra, que tiene el privilegio esclusivo de... mal gusto.» Lo tal privilegio deu ser de un color passa de moda. Lo privilegio es de mal gust, no es que n' Pitarra tinga lo privilegio del, mal gust. Se veu que la gramática no estará tan resentida ab en Pitarra, com molts s'afiguran, quant ella mateixa espontaneamente ha surtit á defensorlo.

Afortunadamente, los redactors del tal periódico s'en van á la Cort. Bon vent y la anada del fóm.

Lo mateix periódico emburt catorse rallas més de paper, per dir que lo «Diari de Barcelona» del 12 de Abril deya: «Las últimas noticias que tenemos de Madrid, ES que anoche habia tranquilidad en aquella Corte.»

Solament lo «Siglo XIX» era capás de observar una falta de concordancia, ahont á cada ralla n' hi ha cinch «ntas de sentit comú.

Que hi haja disbaras en lo Diari de n' Brusí no te res de particular.

Lo que seria notable vira que hi hagués un párrafo ben escrit. Lo «que li trovém, se'ren los primers en publicarlo.» Un garrofer no pot fer més que garrofas.

FAUST.

Contan de Quevedo, que una vegada va dir á la Reina que totas las donas podian conchupetarse, ab más ó menos cuartos. — ¡Incluso yo! y dir lo Reina. — Deixim fer la prova y ho veurém. — Si deixaria cuatre per mil duros? — ¡Inolent! — ¿Y per deu mil? — ¡Apartat de ma presencia! — ¿Y per cent mil? — ¡Jo l' farei tallar la llengua! — ¿Y per mil millions? — La Reina va pararse una mica y va dir entre dents: «¡ Mil millions son molts diners! — La dallasosa es la tinch, lo que m' falis son ls cuartos.»

LO MATRIMONI.

Si un hi reflexiona bé, Y no vol equivocarse, Lo dia bé per casarse, Es lo trenc de Fabra. R. S.

Per provar si hi ha ó no porvenir en casarse, m' valdré d' exemples.

No tinc necessitat de un d' aqueixos matrimonis que tot lo dia están á matadagolla, perquè encara que son dels que n' hi ha més, no necessito d' ells per probar lo que jo vull.

Molt al contrari, aniré á buscar un de aqueixos, en que lo marit no pensa en cap mes dona que en la propia y la dona fa lo mateix.

Un exemple tinc á la vista y compto ser un argument més fort una historia que un enceno.

Un amic meu, d' aqueixos quels seus pares se han llevat á las tres del demati, perquè ells se puguin llevar á las tres de la tarde, escamat per una broma molt pesada que varen gastarli, que si no es per en Marquillas li costa la pell, va determinar casarse.

Als tres mesos d' haber estat malalt, va contractar matrimoni ab una noya d' una casa de senyors, que fins habia estat en un col·legi de Fransa.

El l' estimaba de debò y, per lo tant, participaba de las sevas satisfaccions y dels seus disgustos.

Al poch temps d' ésser casat, la dona va contractar una d' eixas enfermedats que generalment duran nou mesos. Com ell participa dels disgustos d' ella, mentras va estar malalta va patir lo doble de lo que patia la dona, perquè sufría lo de ella y altre tant, perquè la dona era dona y per consegüent posturera.

Comensan á tenir criaturas, y com es natural, l' una pert lo plor, l' altre se trenca de tant plorar, li portan l' altre d' estudi ab lo cap romput, y l' altre que es molt quiet, es més tonto que una sabata.

Quant posan las dents los fan mal las genives; quant ja tenen dents se mossegan la llengua, y quant ja no se la mossegan tornan maltes respostas á son pare.

Lo marit amohinat ab tot lo que li está passant, está trist y malalt. Molt més malalt que quant més ho habia estat sent solter.

¡Salut... ¡malament!

Ara aném á véuer com li van los negocis. A casa seva son catorse. Ells dos, ais criaturas, dos didas, criada y camberra y dos niefas, y encara no hi compto lo metje, la pantinadora, los sogres, los cunyats, los didós, y la mare que l' ha parit.

Ab tanta gent ni ha per arruinar al més pinet.

